

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Оксана Савонова,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка, Чернігів, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-6072-9181>

Анотація. Актуальність дослідження обумовлена зростаючою потребою забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців з фізкультурно-спортивної реабілітації, зумовленою сучасними соціально-економічними викликами та наслідками військових дій в Україні. Метою дослідження є виявлення можливостей забезпечення ефективності підготовки фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації під час дистанційного навчання. Акцентовано увагу на необхідності гармонійної інтеграції інноваційних психолого-педагогічних і інформаційно-комунікативних технологій в освітній процес і створенні інтерактивного освітнього середовища, забезпеченні доступності навчальних матеріалів, стимулювання самостійної роботи студентів та їх психолого-педагогічної підтримки при поєднанні синхронних і асинхронних форм навчання, що сприяє розвитку професійних компетентностей здобувачів вищої освіти. Зроблено висновок, що ефективність підготовки фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації під час дистанційного навчання залежить від комплексного підходу, який включає модернізацію освітнього процесу, вдосконалення методик викладання, використання технологій змішаного навчання та підвищення кваліфікації викладачів.

Ключові слова: вища освіта, фахівець фізкультурно-спортивної реабілітації, природничо-наукова підготовка, дистанційне навчання

Abstracts. The relevance of the study is determined by the growing need to train highly qualified specialists in physical culture and sports rehabilitation, driven by modern socio-economic challenges and the consequences of military actions in Ukraine. The aim of the study is to identify opportunities for ensuring the effectiveness of training specialists in physical culture and sports rehabilitation during distance

learning. Emphasis is placed on the necessity of harmoniously integrating innovative psychological-pedagogical and information-communication technologies into the educational process, creating an interactive learning environment, ensuring the accessibility of educational materials, stimulating students' independent work, and providing psychological and pedagogical support while combining synchronous and asynchronous learning formats, which contributes to the development of students' professional competencies. It is concluded that the effectiveness of training specialists in physical culture and sports rehabilitation during distance learning depends on a comprehensive approach, including the modernization of the educational process, improvement of teaching methods, application of blended learning technologies, and enhancement of teachers' qualifications.

Keywords: *higher education, specialist in physical culture and sports rehabilitation, natural science training, distance learning*

Актуальність підготовки фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації визначається соціально-економічними, демографічними та військовими викликами, з якими стикається українське суспільство. Зростання поширеності хронічних неінфекційних захворювань та значний вплив наслідків війни на фізичний і психологічний стан населення обумовлюють необхідність розвитку галузі фізкультурно-спортивної реабілітації як важливого складника державної стратегії охорони здоров'я.

Фізкультурно-спортивна реабілітація, як зазначено в законодавстві України, є системою заходів, спрямованих на відновлення здоров'я і функціональних можливостей організму через використання фізичних вправ. Цей напрям набув стратегічного значення завдяки нормативним документам, таким як Указ Президента України №342/2020 [1] та Національна стратегія розвитку системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни [2]. Їх реалізація передбачає залучення ветеранів війни, членів їх сімей та інших категорій населення до активного громадського життя через фізичну культуру та спорт. Важливим аспектом у цьому є необхідність підготовки кваліфікованих фахівців, які здатні забезпечувати високий рівень надання послуг з фізкультурно-спортивної реабілітації. Відповідно в

закладах вищої освіти в Україні активно впроваджується спеціалізація «Фізкультурно-спортивна реабілітація» в межах підготовки фахівців за спеціальністю 017.

Мета дослідження: виявлення можливостей забезпечення ефективності підготовки фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації під час дистанційного навчання.

Результати проведення аналітико-дослідницького аналізу освітньо-професійних програм підготовки «Фізкультурно-спортивна реабілітація» дозволяють констатувати, що вона передбачає підготовку фахівців, які володіють глибокими знаннями, базовими та професійними компетентностями, уміннями та навичками щодо побудови, корекції та оптимізації процесів з фізкультурно-спортивної реабілітації, організації та проведення заходів, притаманних спеціальності; здатні до самостійної постановки і вирішення завдань науково-дослідної діяльності прикладного характеру в фізкультурно-спортивних та реабілітаційних центрах регіону задля розвитку місцевої громади і держави.

Важливу роль при цьому відіграє фахова природничо-наукова підготовка яка сприяє розвитку компетенцій, необхідних для ефективного управління фізичною культурою та спортивною діяльністю а також фізкультурно-спортивною реабілітацією і забезпечує формування знань про фізіологічні, біохімічні, валеологічні та медичні аспекти, які впливають на фізичну активність та здоров'я людини.

З'ясовано, що забезпечення підготовки майбутніх фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації під час дистанційного навчання є актуальним напрямом модернізації освітнього процесу, що відповідає вимогам сучасного суспільства та ринку праці. Ефективність його реалізації залежить від дотримання низки організаційних засад, які забезпечують якість освіти та формування необхідних професійних компетентностей, зокрема:

- створення інтерактивного навчального середовища з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- забезпечення доступності та різноманітності навчальних матеріалів;
- гармонійна інтеграція інформаційно-комунікативних з особисто орієнтовними технологіями під час навчання;

- стимулювання самостійної діяльності студентів через проектну роботу та колаборацію в онлайн групах.

Особлива увага має бути приділена педагогічній підтримці та мотивації студентів, зокрема через використання зворотного зв'язку, підтримки викладача та регулярного моніторингу навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Актуальними є створення і постійне оновлення інформаційної системи відкритого доступу науково-методичного і навчально-методичного забезпечення змішаного навчання природничо-наукових дисциплін в освітньому процесі. До необхідних умов забезпечення ефективності реалізації цього процесу можна віднести:

- розробку робочих навчальних програм курсів змішаного навчання з відповідних дисциплін з обов'язковим визначенням цілей і сценаріїв проведення запланованих форм роботи викладача зі студентом або студентів між собою в синхронному і асинхронному режимі в системі управління дистанційним навчанням;

- планування та створення електронних навчальних курсів в на освітній платформі;

- забезпечення стандартизації процесу організації взаємоінтеграції аудиторного і дистанційного навчання шляхом експертної оцінки електронних навчальних курсів та їх апробації в освітньому процесі

Висновок. На основі аналізу, синтезу, узагальнення результатів етапів проведення науково-педагогічного експерименту на базі ЧНУ імені Петра Могили з пошуку ефективних шляхів оптимізації, гуманізації та інформатизації освітнього процесу природничо-наукової підготовки майбутніх фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації під час дистанційного навчання підтверджується актуальність і доцільність забезпечення гармонійної інтеграції інноваційних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій навчання.

Застосування технологій змішаного навчання відкриває нові можливості для підготовки фахівців фізкультурно-спортивної реабілітації, зокрема в умовах обмеженого доступу до традиційного навчання, що є особливо актуальним у періоди сучасних викликів.

Разом з цим гармонійне поєднання синхронних та асинхронних форматів під час дистанційного навчання створює якісний зворотний зв'язок, забезпечує розвиток загальних компетенцій майбутніх фахівців, таких як комунікативні, рефлексивні та аналітичні вміння.

Однак успішна реалізація дистанційного навчання потребує системного підходу до вдосконалення методик викладання, матеріально-технічного забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічного складу.

Джерела:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.06.2021 № 667 «План дій на 2021–2025 роки щодо реалізації Національної стратегії розвитку системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни та членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни». URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-planu-dij-na-20212025-roki-shchodo-realizaciyi-nacionalnoyi-strategiyi-rozvitku-sistemi-fizkulturno-sportivnoyi-reabilitaciyi-veteraniv-vijni-ta-i300621-667>.

2. Указ Президента України від 23.08.2020 №342/2020 «Питання розвитку національної системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни та членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни» яким затверджено «Національну стратегію розвитку системи фізкультурно-спортивної реабілітації ветеранів війни та членів їх сімей, сімей загиблих (померлих) ветеранів війни». URL : <https://www.president.gov.ua/documents/3422020-34757>

Здоров'я та освіта XXI століття / Health and Education XXI

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А.С. МАКАРЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ
КОЛЕГІУМ» ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА
ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ, ЕКОЛОГІЇ
ТА ЗДОРОВ'Я

**НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД
ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
В КРИЗОВИХ УМОВАХ /
SCIENTIFIC AND INFORMATIONAL SUPPORT
OF PROFESSIONAL TRAINING OF SPECIALISTS
IN CRISIS CONDITIONS**

*Матеріали
II науково-практичного семінару*

*20 березня 2025 року
м. Київ*

УДК 378:37.091.12

*Рекомендовано до друку Вченою радою
гуманітарно-педагогічного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 9 від 17 травня 2025 року)*

Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах: матеріали II науково-практичного семінару (20 березня 2025 року, м. Київ); відп. ред. і укл. Н. О. Терентьєва. Київ: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2025. 252 с.

Відповідальний редактор і укладач:

Терентьєва Н. О., доктор педагогічних наук, професор [Національний університет біоресурсів і природокористування України]

Рецензенти:

Бахмат Н. В., доктор педагогічних наук, професор [Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка]

Білик В. Г., доктор педагогічних наук, професор [Український державний університет імені Михайла Драгоманова]

ISBN 978-617-8598-13-6

Збірник репрезентує авторські матеріали, представлені в рамках проведення II науково-практичного семінару з міжнародною участю «Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в кризових умовах», які органічно розкривають різні аспекти окресленої проблематики.

Матеріали стануть у нагоді науковим, науково-педагогічним, педагогічним, медичним працівникам, фахівцям в галузі фізичної культури і спорту, здобувачам усіх рівнів вищої освіти, учителям-практикам і керівникам закладів освіти.

© Автори публікацій, 2025

© НУБіП України, 2025